Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 623. Bonifacii Pap. V. Annus 6 Heraclii Imp. Annus 14.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

præſidio fultus egerit, iſta accipe ex Theophane in Annalibus: *At Heraclius inſecutus, quoſdam præoccupatos occidit: ceteri autem huc illucq; palantes diſsipati ſunt.*

Cumque peruenisset Imperator ad Gazacotenſium ciuitatem, in ſuburbanis huius reficiebat exercitum ſuum. Perſæ vero, qui confugerant ad eum, perhibebant, quod Coſrhoes fugiens, igne conſumpſerit omnia ſata in locis illis, & peruenerit ad ciuitatem Thebarmais in Oriente ſitam, in qua erat templum Ignis, & pecunia Crœſi Lydorum (ſeu Crœſi Lydorum Regis, vt habet Cedrenus) *& impoſtura carbonum: & his acceptis, idem Coſrhoes Damaſtager, ſiue Dagſter, iter egerit. Imperator autem profectus à Gazacotenſium ciuitate, peruenit Thebarmais, & ingreſſus in eam, igne combuſsit templum Ignis: & tota ciuitate combuſta, perſecutus eſt Coſrhoem in anguſtias regionis Medorum.* hæc ex Theophane: in Annalibus vero Cedreni, non in Thebarma, ſed in Gazacote fuiſſe theſauros Regis & templum Ignis, traditur his verbis:

VIII. SVPERSTITIO PERSICA ET IMPOSTVRÆ REGIS COMBVSTÆ.

Heraclius perſequens, bellatores interficit, fugientes diſsipat, Serbenque Gazacoten capit. Eam vrbe ſuit fanum Solis, theſaurus Crœſi Lydorum Regis, & impoſtura carbonum. Ingreſſus autem in eam, abominandum offendit Coſrhois ſimulacrum & effigiem eius in globi formam, referente palatii tholo tanquam in cœlo ſedentem. Circum erant Sol, Luna, & aſtra, quibus ille ſuperſtitioſus tanquam diis ſeruiebat, circumſtantibus ſibi angelis ſceptrigeris. Machinas porro ibi parauerat, quæ eo ex loco guttas pluuiæ inſtar emitterent, ſonitumque tonitrus multum ederent. Hæc omnia, ipſumque Ignis ædem, totamq; vrbem combuſsit Heraclius propterea; Coſrhoem per anguſtias Mediæ inſecutus, multas vrbes, multoſque agros vaſtauit. hæc ibi. Quæ cum audis, memoria pariter repete, quã vera ſint quæ ſuperius dicta ſunt, cum de captiua ducta Cruce Domini in Perſidem actum eſt, eam nimirum ad demolitionem nefandorum idolorum ad deiectionem ſuperbiſsimi Regis, & conuerſionem complurium Perſarum eſſe perductam: quod declarauit euentus, vt tum ex his quæ hactenus facta intellexiſti, tum ex iis, quæ inferius ſuo loco dicemur, accipies. Sicut enim magno Philiſthinorum & deorum ipſorum damno illata eſt captiua Arca in templum Dagonis plane, ſed longe maiori iactura regni Perſarum & ſuperſtitionis ipſorum ſanctiſſima Crux captiua in Perſidem ducta eſt. Ad quid poſt hæc reliqua anni huius parte Heraclius, accipe ex iiſdem Annalibus illa referentibus:

IX. *Imperator iuſsit populum*, exercitum ſcilicet, *tribus diebus diuinum oraculum præſtolantem, caſte ac pure conuerſari: ſicque reſponſo accepto, in Albania decreuit hyeme commorari.* quomodo autem id acciderit de diuino reſponſo, ita apud Cedrenũ reperies: *Triduo exercitum luſtrat, apertiſq; poſtea inuiolati Dei Euangeliis, iuuenit ſibi mandari, vt in Albania hyemet.* Frequentem fuiſſe eiuſmodi conſultationem diuini numinis per Euangelii, ſiue totius S. Scripturæ codicis apertionẽ, quæ ſuperiori tomo dicta ſunt, ſatis oſtendunt. Enituit tunc in Christiano Principe Charitas vere Christiana in libere dimittendis quotquot captiuos è Perſide duxerat. nam audi reliquum itineris vſque in Albaniam.

X. HERACLII MISERICORDIA ERGA CAPTIVOS. *Dum vero abiens iter ageret, habens ſecum copioſam Perſarum prædam, haud paucos incurſus à Perſicis cuneis pertulit: ipſe vero diuina cooperatione triumphum de omnibus retulit. Cum vero vehemens tempeſtas & gelu eum occupaſſet in via, haberetque quinquaginta millia captiuorum compaſſus eis corde, omnium vincula ſoluit indulgentiam ac libertatem omnibus tribuens. ita vt omnes cum lacrymis exorarent, etiam cum Perſidis totius fieri liberatorem à miſidi exterminatore & trucidatore Coſrhoe.* hactenus de rebus ab Heraclio geſtis hoc anno.

IESV CHRISTI ANNVS 623.

BONIFACII PAP. V. Annus 6. HERACLII IMP. Annus 14.

I. ADVENIENTE anno Redemptoris ſexcenteſimo vigeſimo tertio, vndecima Indictione ab Heraclio hæc geſta eſſe aduerſus Perſas produnt Annales: *Anno decimoquarto Heraclij Imperatoris Coſrhoes ducem exercitus conſtituit Sarablacam virum ſceleſtiſsimum magna elatum ſuperbia, tradiditque ipſi exercitum eorum militum, qui dicuntur Coſrhoitæ & Perozitæ qui habebantur ceteris robuſtiores aſſueti præliis, cumque aduerſus Heraclium miſsum Albaniam, qui vbi illuc peruenerunt, nequaquam aduerſus Imperatorem pugnare auſi ſunt, ſed tenuere loca anguſta, quibus in Perſidem iter claudebatur, expectantes occaſionem Heraclio inſidiandi. Heraclius vero ſimul ac ver illuxit, eſcis ad vſum exercitus largiter preparatis, per apertos campos Perſidem verſus iter faciebat: Sarablacas vero per anguſtias montium atque vallium accelerauit, & occurrit ei in Perſidem properanti.*

De his autem Heraclius ad ſuos, ne timerent, verba facit, vtpote difficillimis itineribus feſſos, hortaturque alacriter pergere contra Coſrhoem. Exercitus vero parere renuit, aduerſantibus Lazis atque Abſagis vlterius progredi. Cuius rei gratia in diſcrimina inciderunt. Etenim dum moras nectunt, alius dux Perſarum, cui nomen Sarbaras, ſiue (vt alii tradunt) Sarbazanes, omni fultus potentia mittitur à Coſrhoe aduerſus Heraclium, quem inſequebatur Sarablacas, qui eum ad prælium prouocare minime audebat, expectans Sarbazaniam aduentantem.

Quod cum Romanus exercitus comperiſſet, intellexit quam perniciosa hoſtibus mora illa ceſſiſſent, contra ſui Imperatoris conſilium, ſicque timore perculſi, ſupplices ad pedes Heraclij accedentes, poenitentes, inobedientiæ veniam, ne interirent, omnes pariter petierunt. Hos bono animo eſſe iubet Heraclius, & aduerſus Sarablacam iter bellum curauit, antequam cum eo Sarbaras iungeretur, quem multis incurſionibus factis die noctuque perterruit: ſed & feſtinauit poſt progredi cum ſuis aduerſus Coſrhoem, dimiſsis retro vtriſque Perſarum ducibus. Inter hos duo transfugæ ex Romano exercitu ad Perſas accedentes, nunciant timore perterritos Romanos capere fugam.

Cum autem fama eſſet, alium inſuper ducem cum exercitu à Coſrhoe aduerſus Heraclium decretum iam eſſe in procinctu, nomine Sain; duo illi priores duces, ne quam ſe putabant præmaturam habituros victoriam, expectantes, ipſum eius participem facerent, potius illam gloria ſibi derogare putantes, feſtinarunt Heraclium detinere: qui noctu recedens, ſequenti die in loco opportuno caſtra metatus eſt: cum vero eum fugientem Perſæ putarent, inordinati aggreſſi ſunt, qui magna ex parte ab Heraclianis Dei opere repulſi atq; occiſi fuere, vna cum altero ipſorum duce Sarablaca enſe in dorſo transfixo, cum & captis impedimentis, inſperata q; ſunt Romani potiti victoria.

Sed aduentu Sain animos reſumpſere Perſæ, quique fuga diſperſi erant, ipſum adire ſuis, iterum conualeſcentes ille tenerum haud ... dicam ingreſſere Romanum, quos inſequi pergunt per loca aſpera & difficilia in Hunnorum prouinciam tendentes. Cum Lazi atq; Abſagi qui in Romano militabant exercitu, formidantes, relinquentes exercitum, atque in patriam ſuam reuerſi ſunt. Ex quo factum eſt, vt celeriori curſu & ardentioribus animis exercitus Perſarum Heraclium perſtringere conaretur.

Tunc ad ſuos, quos videbat animo conſternatos, concionem Heraclius habuit, monens eos, ne timerent, vtpote qui Deum haberent ſecum, cuius ope facillime accidere poſſet, vt vnus mille inſequeretur, hortaturq; vt hilari animo, ſi opus ſit, mortem ſuſcipiant martyrii inſtar: quos & occiſos pro Christiana religione gloria & ſempiterna incolumitate, atq; ſalute fratrum fore tandem, vt poſsint coronam gnaui ſint profecturi præmio. Quibus dictis, fruſtrati hilari vultu tanquam pugnaturus cum Perſis, qui iam aderant & ipſi parati ad prælium. Ita diſpoſiti vtrimque ſunt duces, qui immobiles acies vſque ad veſperam conſiſtere, neutri que pugnam aggredi auſi fuerint.

Veſpere autem Romanus Imperator cum ſuis caſtra profectus eſt iter inſequentibus eum Perſis: ſed cum eis hoſtiliter occurrit, in paludes & penitus praeuenire, vt intercluderent iter, inciderunt in paludes, & in magnum diſcrimen deuenerunt: cuius rei gratia Heraclio liberius progrediendi fuit aditus ſecurior patefactus in Armeniam vſque, progredientibus à longe nihilominus Perſis Romanos ... nihil ſibi ... Quo pacto autem fugatos iam Romanos, ... niſi in fuga ſalutem ſperare factum eſt, vt ipſi nihil ſibi timentes, ... ipſo itinere, quo Romanos inſequebantur, ſatis reddere Romanis ... moliuntur cogitantes à Romanis celeri fuga abeuntibus poſſe ... minum aliquid immanere.

V. *Cum Heraclius ea bene vſus occaſione, intempeſtæ noctis & pro-funda ſilentio, delectis equitibus, qui in exercitu robuſtiores eſſent, duobus ex iiſdem confectis agminibus, ei qui primum ducebat agmẽ iubet irruere in Sarbaram, ipſe cum reliquis ſubſecutus. Hora itaque noctis nona progreſſi, nullo obice, omnes quos habuere obuios occide-runt: vnus, ex eo tenerſu eſt vnus, qui quod agebatur Sarbaræ nũ-tiaret. Quo audito mox nudus ſurgens è lecto nudus nudum pauidus equum conſcendens, fuga ſuæ ſaluti conſuluit, relictis omnibus prin-cipibus & ſatrapis; inſuper & mulieribus cum omnibus impedimen-tis, qui cum ſupra domorum tecta effugium ſibi paraſſent, ſuppoſito igne, omnes cremati ſunt, cæſi alii, alii vero capti, vt pene nullus eua-ſerit ex iis, qui ſub Sarbara militarent. Inuenta ſunt ſpolia ipſius du-cis ornatus Sarbaræ & arma aurata illa quidem omnia; & zona lapidibus pretioſis intexta, ſimul & calcei eiſdem ornamentis æque decori. His omnibus potitus Heraclius, inſperatam victoriam conſe-cutus, eodem in loco tranquillo animo hyemauit.* Hæc ſunt, quæ hoc anno per varios caſus geſta, tum Theophanes, tum reliqui Græcorum Annales fideliter produnt.

VI. Sic igitur diuino conſilio ingens illa arbor *a* altis firma radicibus ad Imperium Domini iuſſa præcidi, ad eam ſe-curi licet poſita, haud vno vel altero ictu ſterni potuit, vt in id non vnius vel alterius anni operam inſumi ſatis fue-rit, ſed oportuerit annis pluribus laborare: ita Deo, qui in ſui imagine & in virtute Romanum exercitum præce-debat, cuncta diſponente, ne eſſent fidentes ſibi ipſis, ne-ve dicerent *b*: *Manus noſtra excelſa fecit hæc omnia.* qui tunc victoriam è manibus præripiebat aliquando cum in mi-litari robore potius fiduciam collocaſſent, contra vero tunc Dei virtus enituit, cum res magis deploratæ videri poſſent: vt hoc anno accidit, cum derelicto Heraclio à ſocialibus copiis, ſatis bene ſibi videri poterat eſſe conſul-tum, ſi cum reliquis ſuis incolumis fines Romanos attin-geret. Ita quidem cum in caſtris primum locum religio ſi-bi vendicat, accidere ſolet, vt ipſe Deus milites ducat.

a Dan. 4.

b Deut. 32.

Dum autem apud Lazos eſſet Heraclius Imperator, magnam amicitiæ coniunctionem iniiſſe cum Cyro La-zorum Epiſcopo, teſtatur Sergius Conſtantinopolitanus Epiſcopus in epiſtola *c* ad Honorium Romanum Ponti-ficem. Fuiſſe illum tunc quidem Catholicum, & poſtea tranſlatum ab eo in Eccleſiam Alexandrinam, quæ ſuo loco dicentur, oſtendent.

c Synod. 6. act. 12.

IESV CHRISTI
ANNVS 624.

BONIFACII PAP. V. Annus 7. HERACLII IMP. Annus 15.

I. SEquens annus Domini vigeſimus quartus poſt ſexcen-teſimum, duodecima Indictione æque laborioſus fuit Romanis bello Perſico occupatis, quo diuina protectio adfuiſſe cognita eſt Imperatori: vt merito illud Dauidi-cum Heraclio ipſi fuerit occinendum *d*: *Obumbraſti ſuper caput meum in die belli*: cum videlicet caſus tulit, vt cum gi-gantex ſtaturæ homine iniret ſingulare certamen, dum in prima acie certare fuerit compulſus. Hæc autem & alia anni huius quomodo ſe habuerint, ex ſæpe citatis Anna-libus accipe:

d Pſal. 139.

II. *Anno decimo quinto Imperii, cum exercitu, itinere, quod per Tau-rum montem in Syriam ducit, ſuperato, ſeptimo die poſt exhauſtum magnum laborem, ad Tygrim fluuium peruenit. Inde per Martyro-polim & Amidam itinere facto, exercitum & captiuos quiete refe-cit. Indeq; literas de rebus ſuis Byzantium miſit, quæ magnum in vrbe gaudium excitauerũt. Sarbaras porro aduerſus eum tendebat. Ideo Heraclius, miſſo militum agmine, clauſtra quibus ad eum iter erat, ſeruare iubet; & ipſe per exitus profectus, qui verſus Orientem ſunt, ſe aduerſus barbarum fert. Tum Nymphio amne traiecto, ad Eu-phratem peruenit. Erat is ponte ex funibus & lana contexto inſtra-tus, quem Sarbaras ſolutum in alteram partem tranſtulit. Cæterum Heraclius vadum fluminis reperit, dum ad ripam eius decurrit. itaq; præter omnium opinionem Euphratem tranſiit menſe Martii.*

III. *Inde occupatis Samoſatis, rurſum Taurum tranſit, & Germa-niciam peruenit, Adanaque peragrata, ad Sarum amnem accedit. Interim Sarbaras, rurſum ponte extento, Euphratem tranſiit, Ro-manoſq; inſequitur. Imperator, Saro tranſmiſſo, exercitum quiete relaxat. Venit & barbarus ad alteram fluminis partem; cumque cerneret amnem, pontem, & propugnacula in eo à Romanis occupa-ta, caſtra poſuit. Romani porro incompoſito agmine per pontem ex-currentes, multos Perſas interfecerunt, nequicquam Imperatori mo-nenti obtemperantes, ne ita nullo ordine euagarentur, atque inſidiis hoſtium ſe exponerent. Itaq; non multo poſt à Perſis per inſidias cir-cumuenti, pœnas ſuæ contumaciæ & temeritatis dederunt. Ipſe tunc Imperator ſuis in periculo conſtitutis opem tulit, at quendam gigan-ti ſimilem in medio pontis ſecum congreſſum ferit, inque profluen-tem deturbauit. Cuius caſu reliqui etiam barbari territi, cum fugam facerent, obſiſtente pontis anguſtia, alii in amnem deiecti, alii gladiis interfecti ſunt. Imperator eo tempore paucis quibuſdam ſtipatus, pu-gnam obiit fortitudine, quam pro hominis natura maiore; adeo qui-dem, vt Sarbaras admiratione perculſus, cuidam Coſmæ cognomen-to Margaritæ dixerit: Vides ne, ò Coſma, Cæſarem (agnoſcebatur e-nim inſignibus Imperatoriis) quanta is audacia prælium ſubit, ſoluſ-que contra tantam multitudinem certat? Nox ſuperueniens prælium diremit. Barbarus autem ſibi metuens, retro abiit. Imperator porro ſuos ad Sebaſteam adducit, ac traiecto Halis flumine, ibi hyemat. At Coſrhoes inſania percitus, donaria omnium eccleſiarum, quæ ſub Perſis erant, abſtulit; vtque Heraclio moleſtam rem faceret, Chri-ſtianos omnes ad ſocietatem Neſtorianæ hæreſis adegit.* hæc tunc impius; ſed adeo immanis ſacrilegii cum impietate con-iuncti meritas poſtea pœnas dedit, vt quæ dicturi ſumus palam oſtendent. Hic finis rerum geſtarum anni huius, eiuſdemque quarti belli Perſici.

IMPERATOR CVM GIGANTE CONGREDITVR ET SVPERAT.

IV. Sed iam Occidentalem Eccleſiam inuiſamus, quæ hoc anno aucta nouo ſancto coruſcat. Siquidem conſtat au-ctore Beda *f* hoc ipſo anno Mellitum Dorouernienſem Epiſcopum in Anglia virum Apoſtolicum miraculis cla-rum ex hac vita migraſſe, de quo hæc ipſe in fine: *Erat au-tem Mellitus quidem corporis infirmitate, id eſt, podagra grauatus, ſed mentis greſſibus ſanus, alacriter terrena quæque tranſiliens, atque ad cæleſtia regna ſemper amanda, petenda, & quærenda peruolans. Erat carnis origine nobilis, ſed culmine mentis nobilior. Denique vt vnum virtutis eius (vnde cætera intelligi poſſunt) teſtimonium refe-ram: tempore quodam ciuitas Dorouernienſis per culpam incuriæ i-gne correpta, crebreſcentibus cœpit flammis conſumi: quibus cũ nullo aquarum iniectu poſſet aliquis obſiſtere, iamque ciuitatis eſſet pars vaſtata non minima, atque ad Epiſcopium furens ſe flamma dilata-ret: confidens Epiſcopus in diuinum, vbi humanum deerat auxilium, iuſſit ſe obuiam ſæuientibus & huc illucque volantibus ignium globis efferri.*

f Bed. lib. 2. c. 7.

MELLITI EPISCOPI LAVDES.

V. *Erat autem eo loci, vbi flammarum impetus maxime incumbe-bat, Martyrium beatorum quatuor Coronatorum. Ibi ergo perlatus obſequentum manibus Epiſcopus, cœpit orando periculum infirmus abigere, quod firma fortium manus multum laborando nequiuerat. Nec mora, ventus qui à Meridie flat, vbi incendia ſparſerat, contra Meridiem reflexus, primo vim furoris ſui à læſione locorum, quæ con-tra erant, abſtraxit, ac mox funditus quieſcendo flammis pariter ſo-pitis atq; extinctis compeſcuit. Et quia vir Dei igne diuinæ charitatis fortiter ardebat, qui tempeſtates poteſtatũ aeriarum à ſua ſuorumq; læſione crebris orationibus vel exhortationib. repellere conſueuerat, merito ventis flammiſq; mũdialibus præualere, & ne ſibi ſuiſq; noce-rẽt, obtinere poterat. Et hic ergo poſtquã annis quinq; rexit Eccleſiã, Eadbaldo regnante, migrauit ad cœlos, ſepultuſque eſt cum patribus ſuis in ſæpe dicto monaſterio & Eccleſia beatiſſimi Principis Apoſto-lorum, anno ab incarnatione Domini ſexcenteſimo viceſimo quarto, die octauo Calendarum Maiarum.* hactenus de feliciſſimo ſan-cti Mellitii ad cœlum tranſitu Beda. Vides ergo in omni-bus mirabilem Deum in ſanctis ſuis, eaſdem diuerſis in locis operari virtutes, de quibus Apoſtolus ad Hebræos *g* ſcribit, nempe quod ſancti per fidem, præter alia magna, extinxerunt impetum ignis in Britannia, & effuga-uerunt aciem gladii eodem pariter an-no in Oriente.

MELLITI OBITVS.

g Heb. 12.